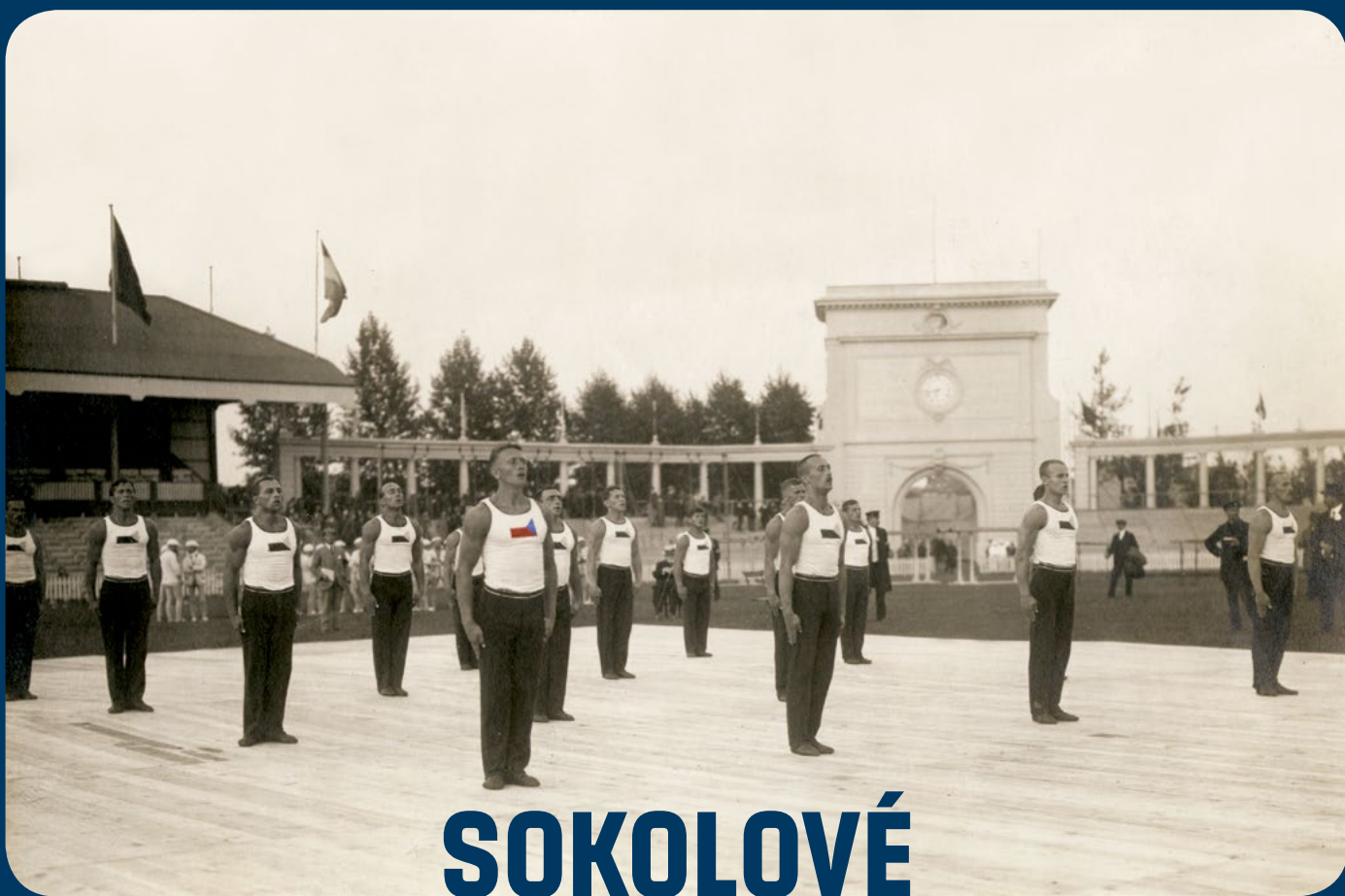

VZDĚLAVATELSKÉ LÍSTY

03 | ZÁŘÍ 2020

SOKOLOVÉ
NA OLYMPIJSKÝCH HRÁCH

SOKOL /3-4

a olympismus

PRVNÍ /5-6

sokolský
olympionik

ČTVRTSTOLETÍ /7-8

dlouhá cesta
do Antverp

ZLATÝ TRIUMF /9-10

Bedřicha Šupčíka

UMĚLCI /11

medailisté

ALOIS HUDEC /12-13

Jak „prostičkový jinoch“
„majstříl“ kruhy v Berlíně

PSALO SE PŘED /14-15

O tělocvičném závodu žen
na olympijských hrách
v Berlíně

čeps

Vedeme energii těm, kteří ji násobí

Vážení čtenáři,

rok 2020 měl být z pohledu historie i současnosti našeho sportu mimořádný. Olympijský rok je vždy výjimečný, v případě toho letošního ale měla být tato skutečnost ještě znásobena významným výročím, které si připomínáme. Přesně před sto lety, v roce 1920, vstoupily Hry VII. olympiády v Antverpách do naší sportovní historie jako první, kterých se zúčastnila oficiální výprava Československé republiky. Hry začaly pouhých 18 měsíců po skončení do té doby nejstrašnější války, které se tehdy říkalo Velká a až později dostala pojmenování první světová. Československou výpravu tvořilo 123 sportovců, kterým se podařilo vybojovat dvě bronzové medaile. U tohoto slavného okamžiku nechyběli ani sokolové. Gymnastické reprezentační družstvo vybojovalo nepopulární čtvrté místo, přesto zanechalo velký dojem. Navíc, kdyby závodilo v plném počtu, který umožňovala pravidla soutěže, vraceli by se sokolové pravděpodobně se zlatými medailemi. Na několika unikátních fotografiích z Antverp, které naleznete v tomto čísle Vzdělavatelských listů, si můžete připomenout slavnou generaci sokolských gymnastů počátku 20. století. Na té, která je na titulní straně, si můžete povšimnout i jednoho ze symbolů meziválečného sokolství, který za Tyršovy ideály neváhal obětovat v letech druhé světové války i vlastní život – Františka Pecháčka (s kolorovanou státní vlajkou).

Po antverpských hrách se stali sokolští gymnasté doslova výkladní skříní úspěchů mladého československého státu. Dosáhli celé řady vítězství, která vstoupila do dějin domácího i světového sportu. Do roku 1948 získali sokolové a sokolky více než jednu třetinu všech československých olympijských medailových umístění a z devíti prvních míst pak dokonce čtyři, včetně vůbec první československé zlaté olympijské medaile Bedřicha Šupčíka z roku 1924. Vzdělavatelské listy, které právě otevíráte, jsou tak především malou vzpomínkou na sokolské olympioniky a olympioničky. Větší prostor bude všem věnován v připravované publikaci *Sokolové pod olympijskými kruhy*.

Na začátku letošního roku nemohl nikdo tušit, že jeho přízvisko „olympijský“ vstoupí rovněž do historie. V pátek 24. července 2020 měly být slavnostně zahájeny Hry XXXII. olympiády v japonském Tokiu. Celosvětová pandemie nemoci covid-19 bohužel vedla k rozhodnutí o jejich odložení na rok 2021. Přejme tak sami sobě i našim sportovcům, aby se hry uskutečnily v náhradním termínu a aby u toho opět po 101 letech byli i sokolové a sokolky.

Zajímavé čtení vám přeje

Michal Burian,
vzdělavatel České obce sokolské

Časopis SOKOL – Vzdělavatelské listy – samostatná speciální příloha časopisu SOKOL, vydává Česká obec sokolská
| Adresa redakce: ČOS, tiskové oddělení, Újezd 450/40, 118 01 Praha 1, tel. 257 007 332, e-mail: jhorka@sokol.eu
| Redakce: Jana Horká, Kateřina Pohlová | Tisk: Tiskárna V&H Print Hlávko s.r.o. | Informace o časopisu podává a objednávky vyřizuje redakce. Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. Za věcný obsah článků odpovídají autoři. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky upravovat, krátit nebo komentovat | MK ČR E 17339, ISSN 0489-6718

SOKOL A OLYMPIISMUS

Než mohl sokolský gymnasta Bedřich Šupčík převzít v roce 1924 první československou zlatou olympijskou medaili, uběhla dlouhá cesta, během níž se sokolské hnutí sblížovalo s idejemi zakladatele novodobých olympijských her, barona Pierra de Coubertina. Přes celou řadu shodných myšlenek byl v prvních letech vzájemný vztah obou hnutí problematický a k jeho zlepšování docházelo jen velmi pozvolně. Přelomovým impulzem se tak stal až vznik samostatné Československé republiky v říjnu 1918 a potřeba reprezentace mladého státu.

■ Zdeněk Škoda, Česká olympijská akademie

SOKOLOVÉ A SPORT

Sokolské a olympijské hnutí by objektivně vzato měly mít k sobě navzájem vztah na výsost kladný, vždyť zakladatel Sokola Miroslav Tyrš při tvorbě své tělocvičné soustavy vycházel ze studia antické tělesné kultury, antických olympijských her a z kalogagathie, z ideálu harmonie duše a těla. Svůj obdiv a inspiraci vyjádřil mimo jiné v práci *Hod olympický* a v úvodu knihy *Základové tělocviku*. I z toho důvodu se nedílnou součástí jeho tělocvičné soustavy staly také antické „atletické“ disciplíny jako běh, skoky, hod diskem a oštěpem, pak také box a zápas. K nim postupně přibývaly moderní šerm, vzpírání, vrh koulí a tou dobou velmi módní cyklistika. Jednalo se o tzv. doplňková cvičení k nářadovému tělocviku. Doplňková cvičení měla zajistit všestrannost cvičenců. Přes všechno výše uvedené byl vztah Sokola k obnoveným olympijským hrám zpočátku problematický. Většinou představitelů sokolského hnutí všeobecně vadila v 70. a 80. letech 19. století nastupující popularita sportu. František Kožíšek v roce 1882 v článku *O sportu* uveřejněném v časopise *Sokol* ostře odmítl sport pro jeho jednostrannost, internacio-

nalismus (nenárodnost) a výchovnou škodlivost. Josefu Scheinerovi nevalil sport jako takový, ale stavěl se proti specializaci na jednotlivé sportovní disciplíny a proti snaze o nejlepší výkon, v němž viděl nebezpečí mravní i zdravotní.

Dalším důvodem kritického vztahu ke sportu byla také skutečnost, že se stále populárnější sport stal Sokolu konkurentem – odčer-

pával mu totiž část mládeže a odváděl ji od pravidelného cvičení. Sokol se tak začal vůči sportovním disciplínám vymezovat. Specializaci omezovali postupným zaváděním různých vícebojů a vítěze v jednotlivých disciplínách nevyhlašovali.

VZNIK MOV

Paradoxně však sehráli sokolové při vzniku Mezinárodního olympijského výboru nikoli nepodstatnou roli. V červnu 1889 se v Paříži účastnili závodů u příležitosti XV. sjezdu Unie francouzských gymnastů, kde v kategorii cizinců obsadili první tři místa. Pierre de Coubertin se jejich cvičením nadchl natolik, že toužil po tom, aby měly Čechy v nově zakládajícím se mezinárodním olympijském hnutí své zastoupení. V roce 1891 se v Paříži seznámil s Jiřím Guthem, ve kterém spatřoval reprezentanta vyspělé české tělesné výchovy. Z tohoto důvodu v červnu v roce 1894 na pařížském kongresu navrhl Gutha, i v jeho nepřítomnosti, za člena právě založeného Mezinárodního olympijského výboru.

V roce 1895, v době, když se pomalu připravovaly první novodo-

Sokolské družstvo na olympijských hrách v Antverpách v roce 1920

bé olympijské hry v Athénách, byl sokolský postoj k případné účasti silně negativní: „*Neuznáváme (...), že by bylo žádoucí, aby naši sokolové závodů těch se zúčastnili. Sokolstvo pohlíží na tělocvik ze zcela jiného stanoviska než sportsmani (...)*.“ O osm měsíců později se u sokolů rovněž projevuje jejich akcent na vlastenectví, což šlo proti olympijské myšlence internacionalismu: „*Rádi bychom věděli, jaký prospěch z toho, že hry budou obnoveny, vzejde národu řeckému a jaký prospěch všem národům ostatním (...)*.“ Byl to naprostý opak toho, co cítil Demetrius Vikelas, první předseda Mezinárodního olympijského výboru. Vikelas se výrazně přičinil o to, aby se olympijské hry po cca 1500 letech vrátily zpět do Řecka, a v průběhu roku 1895 prohlásil: „*Hry, které se uskuteční v Athénách, budou mít velký vliv na budoucnost řeckého národa. Za prvé, cizinci, kteří navštíví Řecko, objeví, jací Řekové opravdu jsou, a budou mile překvapeni. A za druhé, hry pomohou k osvětě fyzického cvičení a du-*

chovně povznesou naší zemi. A to je národním cílem, ke kterému by všichni Řekové měli upínat své síly. Kdy jindy takové hry uskutečnit, než právě nyní.“

Jiří Guth se z Athén coby jeden ze členů Mezinárodního olympijského výboru vrátil nadšený. A ihned spřádal plány na založení národního olympijského výboru v Čechách. Touha mít u toho sokoly byla velká.

LEDY POMALU TAJÍ

Dostat na svou stranu sokoly a přesvědčit je k účasti na olympijských hrách se snažil i těmito slovy:

„Mám zato, že sport tam pěstovaný nemusí být nikterak na újmu účastenství sokolů (...) a záleží jen na sokolech a spolcích tělocvičnických, aby dali hrám svůj ráz (...). Pokud mne jest, zvu sokoly upřímně ke společnému dílu, které bez jejich účasti zůstalo by kusým.“

O tři roky později, v roce 1899, kdy se začalo znovu jednat o založení Českého olympijského výboru, byli ke společnému jednání představitelé České obce sokolské

pozváni, ale znovu odmítli a zavrhl i účast na II. olympijských hrách v Paříži 1900. Účast jednotlivcům však nezakázali. V protokolu ze schůze Českého olympijského výboru z 9. května 1900 se výslovně píše, že „*Sokol povoluje jednotlivým členům bráti účast*“. II. olympijských her v Paříži 1900 se díky tomu zúčastnil legendární František Erben, který se tak stal prvním zástupcem sokolského hnutí na olympijských hrách. III. olympijských her v St. Louis 1904 se kromě tehdejšího předsedy Českého olympijského výboru Jiřího Gutha naše výprava vůbec neúčastnila. V Londýně 1908 nás v gymnastice reprezentovali jen Josef Čada a Bohumil Honzátko, ve Stockholmu 1912 pak pouze Honzátko, a to bez větších úspěchů. Všechny tyto výše uvedené hry spadaly do dob Rakouska-Uherska a to mělo svůj odraz v postoji sokolstva vůči olympijským hrám.

Tento postoj se ale výrazně změnil s nově nabytou svobodou, a tak mohly přijít Antverpy 1920 a s nimi i mnohopočetné zastoupení sokolských gymnastů. V průběhu soutěže došlo k velmi kuriózní situaci. Soutěž gymnastů byla vypsána pro čtyřadvacetičlenná družstva. Sokolové však vinou špatného přechtení pravidel nastoupili jen se 16 členy. Za každého chybějícího se strhávalo 9 bodů. Když se výsledky zpětně propočítají, je zřejmé, že se svou vlastní chybou sokolové připravili o zlatou olympijskou medaili. Nakonec skončili s tímto hendikepem čtvrtí. Družstvo bylo ve složení: Josef Bochníček, Ladislav Bubeníček, Josef Čada, Stanislav Indruch, Miroslav Klinger, Josef Malý, Zdeněk Opočenský, Josef Pagač, František Pecháček, Robert Pražák, Josef Stolař, Svatopluk Svoboda, Ladislav Vácha, František Vaněček, Jaroslav Vedla, Václav Wirth.

Literatura: J. Guth, *Hry olympické*, Praha 1896; Z. Škoda (vyd.), *Znovuzrození olympijských her*, Praha 2020.

Sokolské družstvo na olympijských hrách v Antverpách v roce 1920

PRVNÍ SOKOLSKÝ OLYMPIONIK

Před 120 lety se olympijských soutěží poprvé zúčastnil zástupce České obce sokolské. Stalo se tak na II. olympijských hrách v Paříži v roce 1900. Životní osudy žižkovského sokola Františka Erbeny jsou mimořádně pestré. Od účasti na olympijských hrách, přes tituly mistra světa až po boj v legiích a tragický závěr života na popravišti. Jsou tedy spojeny nejen s historií české tělovýchovy a sportu, ale i s bojem za vznik a obnovu samostatného státu.

■ Zdeněk Škoda, Česká olympijská akademie

František Erben (uprostřed) jako člen družstva České obce sokolské pro mistrovství světa v Turíně v roce 1911

SOKOLSKÉ ZAČÁTKY

František Erben (27. 11. 1874, Praha – 9. 6. 1942, Praha) se narodil na Žižkově, kde také absolvoval obchodní školu. Následně se stal účetním ve Stolařově knihtiskárně v Praze. Od útlého mládí se věnoval tělesným cvičením. V Sokole Žižkov, do nějž vstoupil jako desetiletý, byl již v roce 1891 podroben čekatelské zkoušce a následně byl povolán do cvičitelského sboru jako čekatel a pomahatel. Již v té době

sestavil rozvrh cvičení pro dorost. V roce 1891 závodil na II. sletu ve vyšším oddíle a o rok později byl ještě jako dorostenec zařazen do závodního družstva Středočeské sokolské župy, které zvítězilo na sjezdu Unie francouzských gymnastů v Nancy. V prosinci 1892 se stal cvičitelem a kromě Sokola Žižkov působil krátce i v Liberci a Hradci Králové. V roce 1894 zasedl v technickém odboru České obce sokolské a byl jeho pokladníkem.

O rok později ale odešel na tříletou vojnu, kterou většinou strávil službou v Bosně.

SPORTOVNÍ ÚSPĚCHY

Stačil se vrátit právě včas, aby se stihl připravit na okamžik, kterým vstoupil do historie sokolského hnutí. Jako první sokol odcestoval spolu s výpravou českých sportovců na olympijské hry. Na II. olympijských hrách v Paříži 1900 skončil v konkurenci 246 závodníků na 34. místě. K Erbenově škodě byla tehdy olympijská soutěž gymnastů pouze závodem jednotlivců ve víceboji. Sice tak získal nejvyšší známku za cvičení na koni našíř a druhou nejvyšší na hrazdě, ale za umístění na jednotlivých náradích se medaile neudělovaly.

V roce 1902 již jako náčelník opustil svou domovskou jednotu a přestěhoval se do Plzně, kde zakoupil knihtiskárnu Stiller & Erben a ujal se jejího vedení. Nedlouho po tom byl povolán do cvičitelského sboru plzeňského Sokola, zastával funkci prvního místonáčelníka a od 1904 náčelníka jednoty. V Plzni vydával *Sokolský zpravodaj na českém západě* a založil *Cvičitelé listy*. Jeho podnikání v západních Čechách však skončilo v roce 1906 finančním neúspěchem. Nepodařilo se ho udržet ani jako placeného sokolského funkcionáře, proto nastoupil roku 1906 dráhu honorovaného kočovného cvičitele a vedl cvičitelské kurzy v jednotlivých sokolských župách. V lednu 1908 nastoupil v České obci sokolské trvale na místo stálého cvičitele.

František Erben byl členem sokolského závodního družstva, s nímž se zúčastnil i mezinárodních gymnastických závodů v Praze v roce 1907, později uznaných za třetí mistrovství světa v gymnastice. Zvítězil na koni našíř, na hrazdě a v soutěži družstev. K tomu přidal dvě třetí místa na bradlech a ve víceboji. Byl to jeho největší sportovní úspěch. V roce 1909 přidal ještě v Lucem-

František Erben (zcela vpravo) jako člen družstva České obce sokolské v Paříži v roce 1909

burku stříbro v soutěži družstev a v roce 1911 svou závodní kariéru zakončil v Turíně zlatou medailí ze stejného závodu.

RUSKÁ ANABÁZE

V roce 1909 se Erben nejprve účastnil sokolské výpravy do Ameriky. Následně na výzvu starosty České obce sokolské Josefa Scheinera odešel do Petrohradu, kde se ujal cvičení Sokola a stal se učitelem tělocviku v důstojnické šermířské škole. Stal se náčelníkem Sokola v Petrohradě a náčelníkem Svazu ruského sokolstva. Dosud užívanou švédskou soustavu nenáročných cviků nahradil sokolským, převážně nářadovým cvičením. Na mnoho let se sokolská soustava stala základem tělesné výchovy na ruských i sovětských důstojnických školách. Erben v roce 1912 přivedl 197 ruských cvičenců i na VI. všesokolský slet do Prahy. Ve stejném roce vedl družstvo ruských důstojníků na stockholmské olympijské hry 1912, kterých se

chtěl sám zúčastnit jako gymnasta. Vedení Sokola mu však v souvislosti se svým tehdejší negativním vztahem k olympijským soutěžím nedalo svolení.

První světová válka zastihla Erben v Rusku, kde zůstal i s manželkou Růženu, se kterou měl syna Jiřího a dceru Zoru. Pokračoval ve výuce tělocviku na důstojnické škole a učil na petrohradských středních školách. V červenci 1917 vstoupil do československých legií, ve kterých prožil sibiřskou anabázi a dosáhl hodnosti nadpraporčíka. Jako místopředseda organizačního odboru vedl sokolská vystoupení legionářů. Aktivně se účastnil především bojů v oblasti Penzy v roce 1918. V roce 1919 uspořádal sokolské závody v Irkutsku na počest prvního výročí vzniku Československé republiky. Do odjezdu v roce 1920 pobýval na pokyn velení legií v Japonsku.

SOKOLEM AŽ DO KONCE

Po válce se vrátil do Československa, byl povýšen na štábní-

ho kapitána a roku 1921 povolán do Vojenské tělocvičné školy v Praze, kde pracoval až do odchodu do výslužby v roce 1928. Od roku 1921 byl náčelníkem karlínského Sokola a vydával časopis *Tělocvik*. V letech 1925–1936 vedl stálou cvičitelskou školu Československé obce sokolské v Tyršově domě a aktivně se podílel na přípravách všesokolských sletů. Zdraví mu ale neumožnilo pokračování v jeho sokolské činnosti, přesto ještě pro X. všesokolský slet připravil společná prostrná pro starší cvičence. Okupace českých zemí změnila vše i v životě Františka Erben. Jako významný představitel Československé obce sokolské, voják a vlastenec byl krátce po atentátu na Reinharda Heydricha zatčen. Život prvního sokolského olympionika vyhasl 9. června 1942 před popravčí četou na Kobyliské střešnici.

Literatura: R. Procházka, *Franta Erben, sokolský náčelník*, Praha 1945; F. Kolář a kol., *Kdo byl kdo – naši olympionici*, Praha 1999.

ČTVRTSTOLETÍ DLOUHÁ CESTA DO ANTVERP

Pětatřicetiletý člen Mezinárodního olympijského výboru Jiří Guth se z prvních novodobých olympijských her v Athénách roku 1896 vracel uchvácen. Litoval jen, že na nich nezávodil žádný Čech. V Praze proto začal vyvíjet značné úsilí, aby vznikl výbor organizující účast českých sportovních a tělocvičných svazů na dalších olympijských hrách. Pro olympijskou myšlenku chtěl nadchnout zejména Sokoly, neboť – jak napsal generálnímu tajemníkovi MOV Pierru de Coubertinovi – „jejich obec je tak silná, že samotná jejich účast by stačila důstojným způsobem reprezentovat náš národ“.

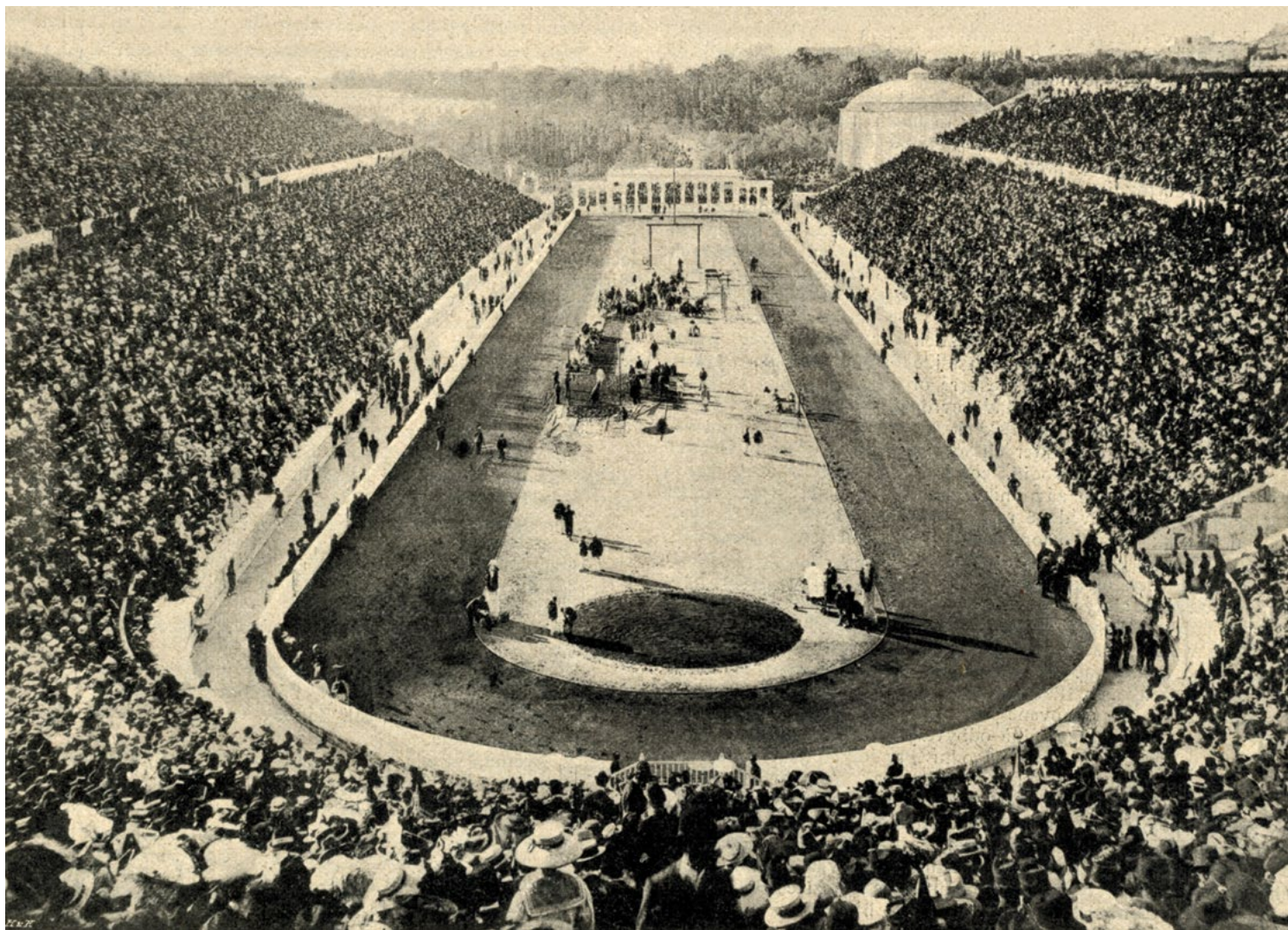
■ Martin Klement, Vzdělávací odbor ČOS

NEVYSLYŠENÉ POZVÁNÍ

Guth proto v časopise *Sokol* uveřejnil dlouhý článek, v němž nejdříve athénskou akci opěvoval jako monumentální mezinárodní událost, ná-

sledně neúčast Sokola interpretoval jako škodu pro hry i pro národ a závěrem sokoly zval do plánovaného Českého komitétu pro hry olympické. Reakce sokolské obce byla předví-

datelná, protože již dřívější snahy Jiřího Gutha po zapojení sokolstva do olympijského hnutí skončily nezdarem. V roce 1894 se Guthovi například nepodařilo přimět zástupce Sokola k cestě do Paříže, kde Pierre de Coubertin v rámci Kongresu pro obnovení olympijských her zakládal Mezinárodní olympijský výbor. Naprázdno vyzněla i Guthova jednání, na nichž se pokoušel sokolské funkcionáře přesvědčit, aby vyslali družstvo sokolů na olympijské hry v Athénách. Nepřekvapí proto, že ani Guthův článek v *Sokolu* neměl žádný úspěch.

Panathénský stadion, kde se v roce 1896 konaly první novodobé olympijské hry. Stadion byl odkryt při archeologickém výzkumu mezi lety 1869 až 1870 a pro účely her byl znovu vystaven z mramorových desek.

Čestná cena, kterou Mezinárodní olympijský výbor uděloval organizacím zasloužilým o tělesnou výchovu. Roku 1910 ji získala Česká obec sokolská, ale její negativní vztah k novodobým olympijským hrám se tím nezměnil.

Když se tedy z podnětu Jiřího Gutha a Josefa Rösslera-Ořovského, předsedy České atletické amatérské unie, na přelomu roku 1899 a 1900 ustanovil komitét, z něhož se vyvinul Český olympijský výbor, zástupci Sokola v něm chyběli.

SLETY MÍSTO HER

Nelze přitom říci, že by v sokolském prostředí panoval naprostý nezájem o olympijské hry. Obdiv ale náležel antickým olympijským hrám, které byly interpretovány jako svátek upevňující tělesnou vyspělost a nacionální cítění malého, nepřáteli obklopeného národa. Naopak k novodobým olympijským hrám bylo v sokolských písemnostech zaujímáno zcela jiné stanovisko. A verze vůči nim pramenila zejména z přesvědčení, že tělocvik je na hrách upozadován ve prospěch sportu. A na ten bylo v Sokolu nahlíženo se značným despektem.

V časopisu *Sokol* z roku 1896 se lze například dočíst, že sport je „pouhým řemeslem, při němž jde především o ceny skvostné a championáty bez jakékoliv mravní vnitřní pohnutky“. Podle starosty Josefa Scheinera, který patřil k čelným sokolským kritikům Coubertinova projektu, měla „honba po zisku a slávě jednotlivce“ za následek, že se obnovené hry zvrhly „v pramen bídy“. Za celou sokolskou organizaci tudíž Scheiner prohlásil, že v účasti sokolstva na takovém podniku nevidí ani „zvláštního prospěchu“, ani „účelu národního“.

Bojkot olympijských her ze strany Sokola nebyl svého času ojedinělým fenoménem. Všechny evropské tělocvičné svazy se zpočátku z různých důvodů zpěchovaly vyslat na hry své oficiální deputace. V některých zemích se dokonce zrodila idea uspořádat po vzoru antických festivit vlastní národní olympijské hry. Realizovat se je podařilo třeba v Německu. Ze sokolské perspektivy měly jako náhrada za internacionální a příliš sportovně orientované olympijské hry platit všesokolské slety – například v očekávání V. sletu bylo v časopise *Sokol* provoláno „Olympiadě české 1907 zdar!“

CESTY SE SBÍHAJÍ

Pesimistická, na stránkách časopisu *Sokol* otištěná předpověď, že „obnovení slavností olympijských (...) uvázne na písčíně“, se nakonec nepotvrdila a vztah Sokola k olympijským hrám i Českému olympijskému výboru se

postupně měnil k lepšímu. Sokol se sice her korporativně neúčastnil, od roku 1900 ale nebránil svým členům participovat na jednotlivých závodech. Do Českého olympijského výboru byl navíc v letech 1906 a 1914 vyslán náčelník Jindřich Vaníček. Josef Scheiner se roku 1914 dokonce účastnil olympijského kongresu v Paříži. Definitivně byly distancované postoje v České obci sokolské opuštěny po první světové válce. Sokolská obec vstoupila roku 1919 do nyní již Československého olympijského výboru a rok nato vypravila na olympijské hry v Antverpách šestnáctičlenné družstvo, aby z „politických důvodů“ hájilo československé barvy „na kolbišti světovém“.

Při své olympijské premiéře obsadili sokolové v tělocvičném víceboji čtvrté, předposlední místo – dle ústředního sokolského periodika „úspěch to zajisté čestný“. Sokolští závodníci, jak při rozlučkovém večírku uvedl náčelník Jindřich Vaníček, prý stejně nepřišli do Antverp sbírat ceny, nýbrž přesvědčovat ostatní o svém přátelství. Nadšený aplaus, jímž zástupci Ameriky, Anglie, Francie, Itálie, Monaka, Norska, Švédska a Československa údajně odměnili Vaníčkům projev, jako by symbolicky završoval více jak čtvrstoletí trvající cestu sokolské obce na novodobé olympijské hry.

Literatura: J. Kössl, *Dějiny československého olympijského hnutí*, Praha 1977; M. Waic a kol., *Sokol v české společnosti 1862–1938*, Praha 1996.

Panathénský stadion v době olympijských her

ZLATÝ TRIUMF BEDŘICHA ŠUPČÍKA

Bylo 20. července 1924 a VIII. letní olympijské hry v Paříži byly v plném proudu. Pod širým nebem na stadionu v Colombes právě probíhalo slavnostní vyhlášení vítězů gymnastického závodu. Při vyhlásování výsledků závodu ve šplhu bez přírazu zaznělo jako první jméno sokola a člena závodního družstva ČOS Bedřicha Šupčíka. Znamenalo to jediné – Šupčík vybojoval historicky první zlatou olympijskou medaili pro Československo.

■ Marcela Janouchová, Vzdělávací odbor ČOS

ZAČÁTKY V SOKOLE

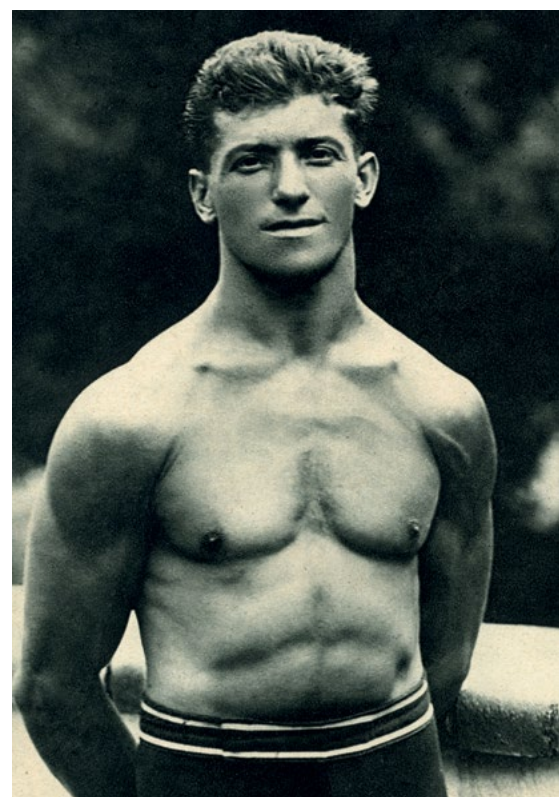
Bedřich Šupčík se narodil 22. října 1898 nedaleko Vídně v městečku Trumau do početné chudé rodiny, a proto byl dán do opatrování ke své tetě do Kvasic u Kroměříže. V Kvasicích strávil své dětství, chodil tu do školy a cvičil v místním Sokole. Později se začal ve Vídni učit na řezníka, učňovská léta ale přerušila první světová válka, během které bojoval v Rumunsku.

Po návratu do Kvasic ho místní sokolové doporučili náčelnictvu Sokola Brno I, kde se díky své šikovnosti jako gymnasta rychle uchytil. Sehnal práci jako domovník v sídle Bářské a hutní společnosti a dál se v brněnské jednotě věnoval své milované gymnastice.

PŘÍPRAVY NA OLYMPIÁDU

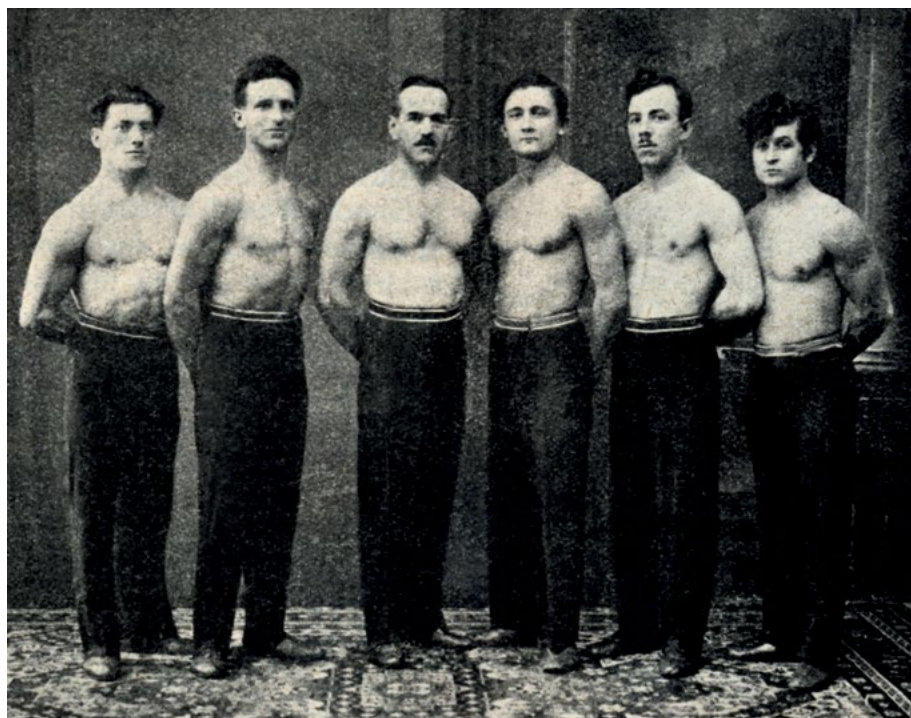
Výbor ČOS rozhodl o vyslání závodního družstva na pařížské olympijské hry v prosinci 1923. Následně se v tělocvičně Sokola Pražského uskutečnil první vylučovací závod. Zúčastnilo se ho 22 závodníků, šest z Moravy, jeden ze Slovenska, ostatní z Čech. Mladý Šupčík se tehdy umístil na třetím místě a zařadil se mezi dalších 18 sokolských borců, kteří se od 6. ledna 1924 začali každou druhou neděli scházet ke společným tréninkům v Přerově a v Praze pod zkušebním dohledem bratrů Čady a Erbeny.

Namáhavé tréninky každých 14 dní trvaly až do druhého rozřazovacího závodu, který se v Praze konal 25. května. Vybrané závodníky pak čekal po dobu pěti týdnů každodenní nácvik v Tyršově domě. Všichni byli povinni předložit potvrzení od zaměstnavatele o tom, že mají pro tyto účely neplacené volno. Mezi vybranými nechyběl ani Bedřich Šupčík. Dařilo se mu hlavně na kruzích a na hrazdě, zatímco pro ostatní byla tato gymnastická

První československý olympijský vítěz Bedřich Šupčík

náradí tvrdým oříškem. V konečném závodu 25. června ale skončil Šupčík až osmý, tedy na posledním „postupovém“ místě, a nominaci do olym-

Skupina závodníků připravujících se na OH v Paříži v Přerově (Šupčík první zleva)

pijského družstva tak dostal na poslední chvíli.

NA PROGRAMU GYMNASTICKÉHO ZÁVODU ŠPLH

Od 15. července se sokolské družstvo ve složení Ladislav Vácha, Josef Kos, Miroslav Klínger, Stanislav Indruch, Bohumil Mořkovský, Jan Koutný, Bedřich Šupčík a Robert Pražák pečlivě připravovalo v tělocvičně Sokola Paříž na nadcházející závod. Pořadí družstev, podle kterého mělo být závoděno, bylo stanoveno takto: Jihošlované, Amerika, Finsko, Anglie, Itálie, Švýcarsko, Československo, Francie a Lucembursko. Gymnastický závod se naplno rozběhl 17. července.

Třetí den závodu byl mimo jiné na programu šplh. Závodníci museli zdolat osmimetrové lano. Jakmile závodník „zatáhl“ a jeho nohy se přestaly dotýkat země, začal soudcovský sbor počítat na stopkách čas. V předepsané výšce ústilo lano do koženého váčku, ve kterém byl ukrytý zvonek (tlačítko), který musel závodník stisknout. V momentě, kdy zvonek zazvonil, přestali soudci čas měřit. Ve vedení se dlouho držel Francouz Albert Séguin s časem

7,4 sekundy. Pak ale přišel na řadu Bedřich Šupčík. Oproti jiným závodníkům, kteří přehmatávali rukama u hrudníku, Šupčík dotahoval ruce až k pasu. Lano jako by „polykal“, dotkl se zvonku a rozhodčí dole zmáčkli stopky. Ukazovaly neuvěřitelných 7,2 sekundy! Rozdíl pouhých dvou desetín sekundy rozhodl; Séguin se musel spokojit se stříbrem. V neděli 20. července 1924 nad stadionem v Colombes nejvýše zaválala československá státní vlajka a prostorem zněly tóny hymny *Kde domov můj*. Zlatá olympijská medaile putovala do Československa.

Kromě zlata získal Šupčík ještě bronz ve víceboji jednotlivců. I další sokolští gymnasté byli úspěšní, celkem vybojovali 8 medailí, z toho 4 stříbrné a 4 bronzové.

PO ZLATÉM ÚSPĚCHU

Krátce po návratu z Paříže se Bedřich Šupčík oženil s Marií Ledinskou, se kterou nadále žil v Brně. Pokračoval v Sokole s gymnastikou, při přípravách na další letní olympiádu se opět probojoval do závodního družstva. Zlato ale obhájit nemohl – v Amsterdamu už totiž šplh do

programu gymnastického závodu zařazen nebyl. Šupčík sice cvičil na všech nářadích, na bradlech měl dokonce na dosah bronz, ale nakonec skončil čtvrtý. Stříbrnou olympijskou medaili získal „jen“ jako člen sokolského družstva.

V letech 1926 a 1930 startoval na světových šampionátech, kde se sokolští gymnasté stali mistry světa. Medaile v individuální disciplíně přišla ještě v roce 1931 na mimořádném šampionátu. Na kruzích byl třetí. Tehdy svou sportovní kariéru ukončil. S rodinou se odstěhoval do Prahy, kde působil jako správce nuselské sokolovny, později se stal cvičitelem a místostarostou v Sokole Hostivař.

Začal se živit jako obchodní cestující, nejdříve prodával látky, pak hasicí přístroje. V roce 1948 dostal první infarkt. Aby se rychleji zotavil, přestěhovali se Šupčíkovi na jih Čech do rodiště manželky Marie. Srdce ho však zradilo i podruhé. Když se obrátil na Státní výbor pro tělesnou výchovu a sport s žádostí o pomoc v nouzi, nebyla jeho žádost vyslyšena. Doba už byla jiná, komunistické funkcionáře nějaký člen Sokola, byť zlatý olympijský vítěz, vůbec nezajímal. Aby uživil rodinu, sjednával po vesnicích pojištění. Psal se rok 1957 a Šupčíka postihl třetí infarkt, který se mu stal osudný. 11. července zemřel tento polozapomenutý zlatý medailista, který po svém pařížském triumfu prohlásil: „Člověk dře na hrazdě, na bradlech, na kruzích, pak dobře zvládne takovou lehkou věc, jako je šplh, a najednou tolik slávy... Vždyť já to trénoval už jako kluk, když jsem lezl po stromech.“

Literatura: Časopis Sokol a Věstník Sokolský 1924; J. Dovalil a kol., *Zlaté medaile*, Praha 2012; M. Osoba, *Nemůžeš? Přidej!*, Praha 2019.

Závodní družstvo ČOS v Tyršově domě (Šupčík druhý zprava)

UMĚLCI MEDAILISTÉ

Z olympijských her si dříve medaile neodváželi jen sportovci, ale také umělci. Zakladatel Mezinárodního olympijského výboru Pierre de Coubertin si totiž přál, aby se na hrách harmonicky propojil sport s uměním. Během olympijského kongresu konaného roku 1906 v Paříži bylo tudíž usneseno, aby olympijské hry měly na programu i soutěže v uměleckých disciplínách.

■ Martin Klement,
Vzdělávací odbor ČOS

ZLATÝ COUBERTIN

Myšlenku se podařilo realizovat až o dalších šest let později při hrách ve Stockholmu. Soutěžit bylo možné v kategorii architektura, literatura, hudba, výtvarné umění a sochařství. Podle pravidel se přihlášená díla musela věnovat tematicce sportu. Hned prvního ročníku uměleckých soutěží se zúčastnili rovněž jistí Georges Hohrod a Martin Eschbach, kteří byli za svou *Ódu na sport* odměněni zlatou medailí v kategorii literatury. Teprve v roce 1919 vyšlo najevo, že se za oběma jmény skrýval sám Pierre de Coubertin. Popularita olympijských uměleckých soutěží neustále stoupla. Při hrách v Los Angeles roku 1932 navštívilo výstavu s uměleckými exponáty již více jak 380 000 lidí.

OLYMPIJSKÉ HRY 1932: DVĚ MEDAILE PRO ČESKOSLOVENSKO

Na olympijské hry zaslali svá díla i čeští umělci a největšího úspěchu dosáhli právě roku 1932 v Los Angeles. Do Ameriky tehdy poslalo své práce několik významných osobností české kultury. Byli mezi nimi i tři muži, kteří se téhož roku podíleli na přípravách IX. všesokolské-

Socha *Vraždící Odysseus* od Jakuba Obrovského. Dnes se socha nachází v zahradě Šternberského paláce.

ho sletu: grafik Max Švabinský, který byl tvůrcem sletového plakátu, architekt Alois Dryák, od něhož pochází plán na úpravu strahovských pozemků, a hudební skladatel Josef Suk, autor pochodu *V nový život*, jenž zněl při nástupu mužů k prostným cvičením.

Úspěšný byl nakonec jen Josef Suk. Stříbrná medaile mu byla udělena právě za jeho pochodovou skladbu. Jelikož zlatou ani bronzovou medaili porota nikomu nepřihlíkla, stal se Suk dokonce jediným oceněním skladatelem v Los Angeles.

Kromě Josefa Suka získal roku 1932 medaili také Jakub Obrovský, který byl uznávaným malířem a sochařem. Též mezi Obrovským a Sokolem existovala úzká vazba – od roku 1911 cvičil Obrovský v pražském Sokole a pro všesokolský let v roce 1920 navrhl sletový plakát. Na olympijské hry v Los Angeles se přihlásil s plastikou *Vraždící Odysseus*, která je považována za vrchol jeho tvorby. Porota ji ocenila bronzovou medailí.

PAŘÍŽ, BERLÍN, LONDÝN

Pro Obrovského nebylo Los Angeles jedinou olympijskou zkušeností. Již v roce 1924 zaslal na pařížské hry

plastiku *Vrhač oštěpu*, ovšem tentokrát žádnou medaili nedostal. Berlínských her v roce 1936 se Obrovský odmítl zúčastnit, a tak na nich úspěch zaznamenal jen hudební skladatel Jaroslav Křička, který byl za *Horáckou suitu* vyznamenán bronzovou medailí. Teprve při hrách v Londýně roku 1948 byl Obrovský znovu mezi soutěžícími, svou medailovou sbírku už ale nerozšířil. Během londýnských her se umělecké soutěže konaly naposledy. Roku 1954 bylo definitivně rozhodnuto, že olympijské hry budou výhradně jen sportovní akcí.

Získem dvou bronzových medailí a jedné stříbrné medaile obsadilo Československo sedmnáctou příčku v pořadí národů, jejichž příslušníci se mezi lety 1912 až 1948 účastnili olympijských uměleckých soutěží. První místo připadlo Německu s 23 medailemi, na druhé příčce se umístila Itálie, třetí byla Francie. Nejúspěšnějším umělcem-olympionikem se stal lucemburský malíř Jean Jacoby, který dvakrát vyhrál zlatou medaili, a to roku 1924 v Paříži a roku 1928 v Amsterdamu.

Literatura: R. Procházka (vyd.), *Památník IX. Sletu všesokolského*, Praha 1933.

JAK „PROSTIČKÝ JINOCH“ ALOIS HUDEC „MASJTŘIL“ KRUHY V BERLÍNĚ

„Po boji družstva mužů“, tak zněl nadpis článku, jež 12. srpna 1936 na titulní stránce přineslo večerní vydání Národních listů. Čtenáři se v něm dozvěděli, že na letních olympijských hrách v Berlíně obsadilo družstvo českých sokolských gymnastů čtvrté místo. Zklamání z neúspěchu bylo tak velké, že až na konci článku padla zmínka o zlaté medaili, kterou na kruzích vybojoval Alois Hudec. To, co Národní listy tenkrát považovaly jen za slabou útěchu, byl ve skutečnosti fenomenální výkon, díky kterému se Alois Hudec stal legendou.

■ Martin Klement, Vzdělávací odbor ČOS

NESNADNÉ ZAČÁTKY

Hudcova cesta k olympijskému vítězství rozhodně nebyla přímočará. Narodil se roku 1908 v periferních moravských Račicích do chudé tkalcovské rodiny jako předposlední z devíti dětí. V pěti letech málem zemřel na záskrt a následně onemocněl obrnou levé kyčle. Cvičit navíc začal na hrazdě, kterou si údajně s kamarády postavil v lese.

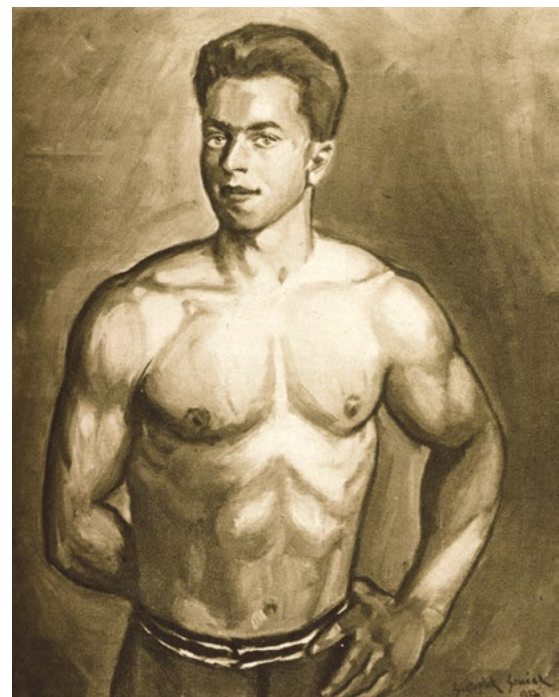
Měl však štěstí, že v Račicích existovala sokolská jednota, v níž byl náčelníkem jeho bratr Antonín. Ten o 16 let mladšího Aloise nijak nešetřil a prý ho často „ve cvičení i zpolíčkoval“. Ovšem Antonínovy tvrdé metody výcviku učinily z dospívajícího Hudce jednoho z nejlepších cvičenců v Milíčově župě.

Jako kovosoustružník v brněnské zbrojovce se Hudec dále zdokonaloval v Sokole Brno I. Poté, co se stal bankovním podúředníkem v Praze, cvičil v Sokole Královské Vinohrady. Postupně vynikal ve všech gymnastických disciplínách, ovšem nejvíce proslul jako „kruhař“. A právě kruhy – jak napsal náčelník Československé obce sokolské Miroslav Klínger – „majstřil“ Hudec i v Berlíně.

V PEKELNÉM KOTLI

Olympijské hry, které se tu roku 1936 odehrávaly, předčily svou monumentalitou, nápaditostí a mediální propagací všechny dřívější sportovní akce. Podle plánů architekta Wernera Marcha byl postaven gigantický stadion, přední německý sportovní funkcionář Carl Diem inicioval pochodňovou štafetu z Athén do Berlína a režisérka Leni Riefenstahlová během závodů střádala materiál pro svůj legendární dvoudílný film *Olympia*. V době konání her však Německo již tři roky „vedl“ Adolf Hitler, jehož režim nejen zinstrumentalizoval hry pro vlastní reprezentační účely, ale zároveň s jejich pomocí kaširoval zločinnost, která se od roku 1933 stala na 12 let konstantní součástí německé politiky.

V berlínském stadionu proto panovala velmi napnutá atmosféra, jež podle dobové zprávy v časopisu *Sokol* bránila zahraničním závodníkům plně rozvinout jejich schopnosti a způsobovala „u nich stísněný duševní stav, hraničící u některých závodníků až se ztrátou ovládnutí svých nervů“. Také Alois Hudec se ještě

Alois Hudec na portrétu od S. Součka

po letech rozpomínal, že pro Čechy byly olympijské tribuny jako „pekelný ohlušující kotlí“, zvláště objevil-li se mezi diváky sám Adolf Hitler. Hudcovi se ale podařilo zachovat rozvahu. Když nastupoval ke kruhům, diváci údajně rázem ztichli, jako by tušili, že přijde něco nevídaného.

„HUDECK“ NA ZDI STADIONU

Dějištěm gymnastických závodů nebyl přímo Olympijský stadion, ale sousední lesní amfiteátr, který tehdy nesl jméno publicisty a raného přívržence nacionálního socialismu Dietricha Eckarta. Do své volné soustavy zde Hudec zařadil též unikátní kousek, který ze všech někdejších gymnastů ovládal jenom on – rozpor střemhlav. Do tohoto rozporu přecházel pozvolna ze stoje o rukou oddalováním kruhů, až se jeho rama nacházela ve stejné ose s kruhy. V Berlíně Hudec veškeré výdrž navíc záměrně držel dvojnásobně dlouho, aby rozhodčí, kteří stranili německým závodníkům, neměli záminku strhávat mu body.

Jakmile z kruhů seskočil, tribunami prý proletěl údiv, tisíce

diváků povstalo a následovat měl nekonečný aplaus, jakého se podle Hudce žádnému jinému cizímu závodníkovi během olympijských her v Berlíně nedostalo. Na slavné Hudcovo vystoupení upomíná nejen povídka Oty Pavla *Sedm deka zlata*, ale také pamětní deska na račické sokolovně a především ohromná kamenná tabule, do níž jsou u Maratónské brány berlínského Olympijského stadionu vyryta jména všech olympijských vítězů z roku 1936 – návštěvníci z Čech si možná povšimnou, že je zde jméno Hudec vytesáno chybně.

TICHÁ SUPERSTAR

Zlato z „obávaného Berlína“ považoval Hudec za největší úspěch své gymnastické kariéry, nebyl to však jeho jediný triumf. Na kruzích zvítězil i při mistrovství světa v gymnastice roku 1938 v Praze a roku 1934 v Budapešti. O tři roky dříve se v Paříži stal dokonce absolutním mistrem světa v tělocvičném víceboji, když jako jediný získal ve 14 disciplínách více jak 60 procent bodů. Hudcův návrat z Paříže domů se tenkrát podobal triumfální jízdě. V Chebu, Praze i Brně byl vítán s nadšením, v rodných Račicích jej na ramenou nesli až do sokolovny.

Ohromná popularita, která byla vyvolána oslnivými vítězstvími na nejprestižnějších závodech světa, však neměla vliv na Hudcův charakter. Podle Františka Erbena, který vedl sokolské družstvo do Paříže, byl Hudec „prostičkový, řekl bych nevinný, ničím neposkvrněný jinoch“. Jiní vyzdvihovali jeho skromnost, tichost, vážnost, píli a odhodlanost bojovat o medaile i navzdory zranění. Alois Hudec tak dokonale zosobňoval ideální vlastnosti sokola.

Jako hodného, svědomitého chlapce, který dělá čest národu a vlasti, jej sokolské mládeži dával za vzor i spisovatel Jan Petrus v biografické knížce *Jen výš a výš!* z roku 1937. Vyprávění je symbolicky ukončeno v momentě, kdy se Hudec vrací roku 1931 jako mistr světa z Paříže

Legendární snímek z amfiteátru Dietricha Eckarta (dnes Waldbühne): Alois Hudec při rozporu střemhlav

a na novinářovu otázku, co bude dělat dále, srdnatě odpovídá: „Nyní zas k soustruhu a do tělocvičny“.

I dnes je s Hudcovým jménem spojováno cosi, co má větší hodnotu než zlatá medaile. Ne nadarmo byla právě po něm pojmenována cena,

kterou Česká obec sokolská od roku 2009 uděluje za šíření a podporu myšlenky fair-play.

Literatura: Časopis *Sokol* 1936; D. Stryjová, *Alois Hudec, račický olympijský vítěz*, Račice 2008.

PSALO SE PŘED 84 LETY

O TĚLOCVIČNÉM ZÁVODU ŽEN NA OLYMPIJSKÝCH HRÁCH V BERLÍNĚ

Tělocvičný závod žen se na programu letních olympijských her objevil poprvé v roce 1936. Do Berlína se proboujalo celkem osm závodních družstev. Československý výběr odjížděl na hry ve složení Vlasta Foltová, Vlasta Děkanová, Zdena Veřmiřovská, Matylda Pálfyová, Anna Hřebřinová a Božena Dobešová. Zlatou olympijskou medaili získalo německé družstvo, československé reprezentantky vybojovaly stříbrnou medaili. Přinášíme ohlasy z dobových novin a publikací.

■ Martin Klement, Vzdělávací odbor ČOS

Božena Dobešová při nácvičku přípatky na střeše Tyršova domu

Wie sie turnten, in: Olympia-Zeitung. Offizielles Organ der XI. Olympischen Spiele in Berlin, 13. August 1936, Nr. 24, s. 481.

(...) Povinná cvičení na bradlech o nestejně výši žerdí jsou obecně považována za příliš náročná a severské země je odmítají. Velmi těžká jsou též cvičení na kladině. Vyžadují maximální ovládnutí těla. To nezvládnou všichni, takže je možné, že tato cvičení rozhodnou o konečném výsledku. První tři družstva – československé, polské a anglické – předvedla opravdu dobré výkony. (...)

Československo zvládlo cvičení na kladině s ojedinělou elegancí a jistotou, bylo ale ještě překonáno Itálií a téměř dohnáno Jugoslávií. Rekord si ale opět odneslo Německo s 69,05 body. Tím ovládlo i toto náčiní. Při volných sestavách ukázaly reprezentantky Československa a Polska, jak bohatě lze kladinu jako náčiní využít. Neměly konkurenci ve výdržích a jistotě. Velmi pěkně cvičily také Jugoslávky. Němky nedosáhly v náročnosti té samé úrovně jako jejich soupeřky, vyrovnaly tento nedostatek ale mimořádnou soustředěností a jistotou. (...)

jp., Těžký boj Sokolek. Vítězí Německo nad ČSR rozdílem 2,9 bodu, in: Národní listy, roč. 76, 1936, č. 221, s. 4.

V přírodním divadle Dietrich-Eckartově, kde po dva dny bojovali těžký zápas naši sokolové a ve skvělé konkurenci dobyli čestného čtvrtého místa a Hudec zvítězil na kruzích, nastoupily včera ráno k boji sokolky. Jejich situace byla těžší než mužů. V tělocvičné soutěži bylo celkem sedm disciplín, a to cvičení povinná a volná na bradle, povinná a volná na kladině, povinná a volná na šíř a konečně prostná. Naše sokolky nebojovaly jen proti družstvům ostatních států: Německa, Maďarska, Jugoslávie, Polska, USA, Anglie a Itálie, ale i proti soudcovskému sboru, který měl pro reprezentantky ČSR zvláště přísné měřítko.

(...) Rozdíl mezi vítězným Němcem a sokolským družstvem ČSR je pouhých 2,9 bodu. (...) Slavnostní prohlášení vítězů bude na olympijském stadionu dnes v 16:55 hodin. Na pravém stožáru zavlaže tedy již popáté státní vlajka Československa za pátou stříbrnou olympijskou medaili. (...)

Naše sokolky neodnáší si sice palmu vítězství, ale druhé místo je úspěchem, před nímž třeba vzdát čest. Jsme zavázáni díky našim sokolkám, které opět předčily sokoly. Ovšem sokolky musí si uvědomit, že ostatní jsou jim již rovnocenní. To znamená, nezústat stát, jítí vpřed. Pracovat a pracovat: v zimě v tělocvičně – v létě na hřišti. Za dvě léta je sokolský slet v Praze. Na něm musí býti naše sokolky opět první.

Olympisches Turnen. Geänderte Reihenfolge, in: Wiener Sport-Tagblatt, roč. 70, 1936, č. 222, s. 8.

Berlín, 12. srpna. Při posuzování gymnastických cvičení během tělocvičných závodů žen vypočítali rozhodčí výsledné známky nesprávným způsobem, takže i konečné hodnocení mu-

Olympijské družstvo při přípravě na letním cvičišti Sokola v Horních Černošicích

Vlasta Foltová při cvičení v bývalém berlínském amfiteátru Dietricha Eckarta

selo být nakonec korigováno. Správné pořadí je tedy: 1. Německo (506,5 bodů), 2. Československo (503,6), 3. Maďarsko (499,00), 4. Jugoslávie, 5. Polsko, 6. USA, 7. Itálie, 8. Anglie.

Die deutschen Turnerinnen stehen nicht zurück, in: Ludwig Haymann, Die Olympischen Spiele 1936, Dießen 1936, s. 37.

Německé gymnastky úspěšně následovaly vzor německých gymnastů a ve středu skvěle rozšířily medailovou sbírku. Ačkoli jugoslávské, československé a maďarské gymnastky byly téměř při každém cvičení vážnou konkurencí, přineslo konečné hodnocení, konečný výsledek sportovně a esteticky vydařeného souboje zaslužená vítězství německému družstvu žen.

Marie Provazníková, Naše ženy poprvé na olympijských hrách, in: Sokol, roč. 62, 1936, č. 8–9, s. 186–187.

(...) Závod sám ve volných sestavách a skladbách ukazoval, jak velice se různí názory na ženský tělocvik u různých národů. Volné sestavy na bradlech byly kterýmsi z našich bratří odhadnuty na úroveň středního oddílu mužů. Byly tu vysloveně mužské prvky v nesmírně dlouhých sestavách, prováděné mužským způsobem. Tady nejvíce byly patrné výsledky vedení žen muži a bezmyšlenkovitého napodobování mužských vzorů. Vedoucí si toho byly vědomy, naříkaly, jak je to těžký, vysilující a ženám nepřiměřený závod, ačkoli ta nepřiměřenost byla právě ve volných sestavách, které měly v rukou, ale které patrně jinak sestavit nedovedly. Výjimkou byly jedině volné sestavy československé a jihoslovenské, obojí na bradlech o nestejně vyšší žerdí a naprosto odlišné od ostatních.

Na kladině bylo lépe – protože tam nebylo mužských vzorů. Tu však zase některá družstva hledala vrcholy nesnadnosti v akrobacii, přenesené na kladinu. Maďarská závodnice cvičila sed přednožmo levou a zánožmo pravou (u nás lidově nazvaný „špagát“) a získala bouřlivou pochvalu za tento výkon, který my v našich tělocvičnách zakazujeme. Američanky necvičily sestavy, nýbrž řadu prvků nesouvislých a nevázaných.

Matylda Pálfyová při nácvičku v Tyršově domě

Byl tu i stoj o hlavě a jiné prvky. Tu se našemu pojetí nejvíce blížily vedle Jihoslovanek Němky. (...)

Nejsmutnější složkou závodu byl soudcovský sbor. Nemyslím, že by tu byl smluvený postup pro někoho nebo proti někomu. Bylo patrné, že soudkyně svazů aspirujících na první místo snažily se zadržet postup družstev, která je ohrožovala. Zvláštní jejich pozornosti se těšilo naše družstvo z toho prostého důvodu, že bylo obecně tipováno na vítěze. Ale horší bylo, že soudila řada soudkyň úplně neschopných a nezkušených v posuzování závodních výkonů. Jedna soudkyně se během závodu přiznala, že soudí prvně v životě. (...)

Slavnostní vyhlášení vítězů tělocvičných závodů žen

**ČESKÁ OBEC
SOKOLSKÁ**

AKCE JE FINANČNĚ PODPOŘENA
MINISTERSTVEM KULTURY

**V SOBOTU 31. ŘÍJNA 2020 V 13.30
V SOKOLOVNĚ V BOSKOVICÍCH**

VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ

WWW.SOKOL.EU

NÁRODNÍ SOKOLSKÁ PŘEHLÍDKA PĚVECKÝCH SBORŮ V BOSKOVICÍCH

GENERÁLNÍ PARTNER

INSTITUCIONÁLNÍ
PARTNER

GENERÁLNÍ PARTNER
PROJEKTU
SE SOKOLEM
DO ŽIVOTA

HLAVNÍ PARTNER

HLAVNÍ
MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

PARTNEŘI

